

Moje – tvoje pravice (spis)

Hmm ... Kaj si predstavljam pod pojmom, izraženim zgoraj? Preprosto, na misel mi pride ogromno stvari, povezanih z življenjem, ljudmi na tem svetu. Pravica? Ne, nikakor. Ne bi rekla, da je na tem svetu pravica. Morda že tako mislijo ljudje, ki imajo izobrazbo, povezano s pravicami ter ljudmi. Toda ta navidezna pravica v sodobni družbi popolnoma splahni. Že res, da imamo ljudje pravico do svobodnega izražanja mnenja, pravico do govora, toda pri tem neposredno na kakršen koli način motiti ali nekako ogrozati sočlovekove pravice, ki veljajo enako kot zame ali pa pač enako kot za Vas. Toda to ni vse. Ljudje smo v sodobnosti zelo kritični in nekako ne znamo sprejeti mišljenja drugih ljudi.

Dolga leta temnopolta rasa ni imela enakih pravic, kot rasa belih ljudi. Neverjetno! In pač, zaradi tega so ljudje ogromno pretrpeli, poskušali so se s tem soočiti in tvegati svoje življenje, kar se je resnično dogajalo. Bili so odmaknjeni od resnične družbe, niso imeli stika s sodobnostjo. In kdo je kriv tega? Ljudje, da ljudje, ki so veljali za takratni čas pomembnejši. Pomembnejši? Morda so res z svojim govorom prepričali v svoja mišljenja mnogo ljudi, ki so bili popolnoma neizobraženi in so verjeli vsaki pozitivni besedi, za katero so mislili, da jih bo končno odrešila tistih muk, trpljenja in prizadevanj za enakost z drugimi ljudmi. A tega ni bilo. Enako se je ponavljalo skozi čas, ki so ga prinesla dolga, dolga leta ... V teh letih pa se seveda odvija ter dogaja ogromno stvari, ki prinesejo spremembe v človekovem življenju. Tako pozitivne kot tudi negativne. Te nitke raznolikih dejanj se med seboj spletajo, vsakokrat prinesejo nekaj dobrega, spet drugič nekaj slabega.

Resnično me zanima zgodovina in preteklost, miselnost in mentaliteta ljudi v prejšnjem času. Tako spoznavam sodobno življenje ter ga primerjam s preteklim, ki se resnično razlikuje od sedanjosti. Škoda, nepravичnost, nacionalizem, rasizem. Vse to se je dogajalo v času vladanja Hitlerja in še marsikaj več. A vrniti se človek v pretekli čas ne more, škoda pa je bila že storjena. Le kako je lahko mislil, da so svetlopolti ljudje z svetlimi in modrimi očmi, več vredni? Resnično nečesa ne razumem: kaj je sploh glavni vzrok in razlog za takšna dejanja, kaj človeka pripelje do tega, da dobesedno uniči življenje ljudi, jih spravi v boj za obstanek in preživetje? Tega ne morem dojeti, mislim, da tudi nikdar ne bom, kajti sem zagovornica tega stališča: nihče ne more razumeti človeka v bedi, dokler bede ne okusi sam. Lahko si samo predstavlja, vedeti pa ne more. Morda sem preveč kritična glede tega, toda to je le moje mnenje, poskušam se pa izogniti pretiranani kritičnosti do dogodkov, povezanih s preteklostjo. A s pomočjo ved in znanosti, si pač ljudje ustvarjamo lastna mnenja, razmišljanja, skušamo se nekako prebiti do prelomnice časa ter skušati razumeti življenje ljudi ter njihovih pravic v tistem času. Dolgo časa ženske niso imele pravic, kakršnih so bili v tedanjem času deležni le moški. Bile so brez volilne pravice, v vsem so se morale strinjati z možem, ženske so mu bile podrejene, razmišljati so morale kot on, bile so brez pravice izražanja svobodnega mnenja. Čas pa je prinesel, da se je to spremenilo. Saj ženske prav tako živimo na Zemlji, prav tako imamo čustva, prav tako si ustvarjamo svoja mnenja. In zakaj le ne bi imele enakih pravic, kot moški?!

Na svetu še vedno vlada revščina. To že kaže na to, da ni pravice. Kajti, če bi bila, bi bili vsi poštene ljudje zaposleni, bili bi deležni pravičnosti pri svojem delu, ne bi bilo revščine. Afrika? Ljudje se zaostalosti ne zavedajo, kajti na svetu je še vedno moč čutiti pomanjkanje in lakoto. Toda mislim, da če bi bili vsi ljudje enotni in bojeviti, bi se vse to spremenilo. Revščine nikakor ne bi bilo. Spolnih bolezni v nerazvitih državah prav tako ne. Spet glavni krivci: ljudje. Verjetno smo z nekim razlogom že na svetu. In če kdo tega ne razume – njegova in naša težava, saj z svojim mišljenjem in dejanji lahko popolnoma spremeni naše

življenje. To je tako ironično. Da lahko en sam človek za vedno ogrozi sočlovekov obstanek na tem svetu. Ljudje nismo na isti valovni dolžini. Jasno, da ne. So pač leta, eni starejši, drugi spet mlajši, naša razpolika mišljenja. To pač spreminja tisti potencial človeka, starejši ljudje lahko z svojim preudarnim mišljenjem spremenijo nekakšno 'oceno' mnenja mlajših. Normalno, da so starejši ljudje izkušeni, živijo pač dalj časa na svetu, njihovo mnenje se bolj upošteva kot mišljenje mladih. Mladi smo pač, po mnenju mnogih, manj preudarni, svojeglavi, nimamo izkušenj, ki se naberejo le z leti ... Ampak velikokrat se zgodi, da pa le niso to vedno resnična dejstva, saj prav tako lahko dejanje mladega človeka prekaša starejšega v njegovi potentnosti v določeni temi. Spet drugič pa se mladi od starejših ljudi veliko naučimo ter tako dopolnjujemo svojo navidezno knjigo, ki se imenuje *življenje*. V tej knjigi se skušamo boriti z raznimi padci, ovirami, spodrsaljaji. Skušamo se pač prilagajati tempu življenja, raziskovati prednosti v tem življenju, se nekako skušati najti v izgubljenem poglavju v tej knjigi, kjer so zapisane pravice in svoboščine državljana. Ob branju te *navidezne knjige* tako ustvarjamo svoja stališča, razna mnenja. In če imamo srečo – lahko na svetu spremenimo ogromno stvari, ki so željni vsake sprememba in jim je le-ta tudi dobrodošla.

Moje mišljenje o pravicah ... Zdi se mi, da je tako lahko svoje mnenje splesti v svojih glavi, hkrati pa tako težko to prenesti na papir. Kajti, če bi hotela povedati, oziroma napisati res vse, kar si mislim o svetu, bi trajalo predolgo. Za to bi si morala vzeti ogromno časa ter strpnosti v raziskovanju preteklosti ter sodobne sedanjosti. Mogoče nekoč, saj bi res rada, da bi moje mnenje prebralo mnogo ljudi, saj bi se tako spletale niti somišljeništa med ljudmi. Verjamem, da ima veliko ljudi popolnoma drugačen pogled na določene stvari. Pravzaprav je to tudi v redu, saj na zemljskih celinah živimo različni ljudje in ravno zaradi te različnosti je tako težko spreminjati svet, da bi le nekako ustrezal pogojem življenja njegovih prebivalcev. Vesela pa sem, da imamo na svetu to pravico – izražati svobodno mnenje. Nikdar se ne ve, kaj to mnenje lahko sploh, tako rekoč, stori. Lahko spremeni ogromno stvari, saj je morda tvoje mnenje prebrala neka pomembna oseba, ki pa ima neko veljavo, čigar niti z določenega področja so v njegovih rokah. In ti, predstavljajte si, lahko nekaj narediš za svet, konec koncev tudi zase, in sam pri sebi občutiš občutek, ki pravi: uspelo mi je, na svetu se bo uveljavila pravica, ampak tista prava pravica, ki vsebuje le pozitivne lastnosti, tista, ki bo pregnala revščino in nestrpnost ljudi z svojega ozemlja ... ko bi le bilo tako ...

Spis napisala učenka **Dina Ključanin** OŠ Toneta Čufarja Jesenice, rojena 31. 01. 1991.

Jesenice, 17. 11. 2005